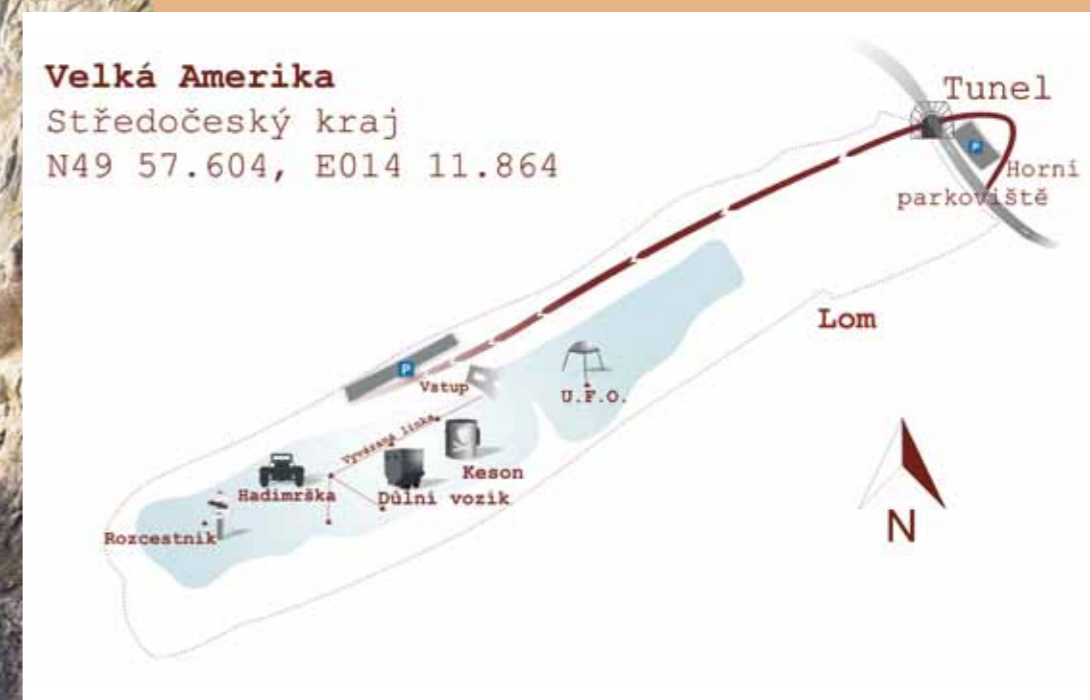

VELKÁ AMERIKA

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ

AUTOR PLÁNKU KATEŘINA ČERNÁ

Provozovatel: Lomy Mořina spol. s r.o. – stále se jedná o dobývací prostor, kam je vstup zakázán, v rámci výcviku je lom několikrát do roka zpřístupněn potápěčům, v prosinci to již několik let organizuje klub Potápěči Triton Beroun (v roce 2015 by měl být lom otevřen v sobotu 12. prosince)

Vstup: Do vody je pohodlný vstup pouze z jednoho místa přibližně uprostřed severní stěny. Je to zároveň i rozhraní mezi dvěma těžebními jámami, po levé ruce je menší lomová jáma a po pravé větší. Vstup do vody je pozvolný a bezproblémový.

Plnění lahví: Ne, na akci je potřeba dorazit s plnou lahví a kompletní výstrojí.

Půjčovna potápěčského vybavení: Ne

Ubytování: Ne

Možnost parkování: Ano, buď se dá sjet autem až dolu k vodě, nebo auto nechat na parkovišti nahoře a výbava je vám dolu dopravena připravenými terénními vozidly.

Stravování: Většinou drobné občerstvení na místě (čaj, grog, párky, pečení buřtů), dále lze využít restaurace v Mořině nebo v Karlštejně

Příjezd na lokalitu: Pokud pojedete od Prahy, je asi nejlepší na R1 odbočit na Ořech a přes obec Chýnice pokračujte na Mořinu, těsně před obcí na křižovatce však odbočte doprava (mírně zpět) a po cca 1,2 km dorazíte k hornímu parkovišti u lomu. Samotný lom se nachází po levé straně silnice, přístupová cesta do lomu však odbočuje doprava, kdy po několika desítkách metrů následuje poměrně velký tunel, vyražený ve skále pod silnicí, dále se po cestě dostanete až na dno lomu, k vodě.

Cesta je bez větších problémů sjízdná i pro osobní automobily. Vjezd je však povolen a otevřen pouze v době konání potápěčských akcí, jinak je cesta uzavřena závorou a tunel velkými železnými vraty.

Celkový pohled na lom z vyhlídky u silnice

V okolí obce Mořina se nachází spousta lomů, na kterých již byla těžba ukončena, ale i několik lomů, kde se vápenec stále těží. První zmínky o těžbě v českém krasu pocházejí už ze 14. století, velký rozmach těžby pak nastal v polovině 19. století. Na lomu Velká Amerika byla těžba ukončena v roce 1963 po sesutí jihovýchodní stěny. V té době se těžilo na úrovni 6. těžebního patra ve dvou těžebních jámách, ty jsou dnes zatopené. Na úrovni 5. těžebního patra je v západní části lomu tunel spojující lom Velká Amerika s vedlejším lomem Mexiko a dalšími lomy, tunel je však nepřístupný.

Nedaleko najdeme také další zatopený lom Malá Amerika, ten je však velmi špatně přístupný a samozřejmě je sem vstup také zakázán.

Alternativní název: Lom Východ

Kraj: Středočeský kraj

Nejbližší město: Mořina

GPS: 49°57'32.87"S 14°11'49.26"V

Typ: lom

Maximální hloubka: 11 m

Průměrná viditelnost dle SP: 5 m

Nejlepší období na návštěvu: Pouze několikrát do roka, když je lom v rámci výcviku otevřen potápěčům.

Vstup do vody

Tunel pod silnicí

Parkuje se kde se dá

Rozcestník hlídá trpaslík

Vrátek

1 z 1000 pneu

Žlutý keson „Kladno“

Popis lokality: Menší východní jáma má rozměry cca 150 x 60 metrů a maximální hloubku 11 metrů, větší západní jáma má rozměry cca 300 x 60 metrů a maximální hloubku 10 metrů, mezi nimi je hloubka cca 1 metr a dá se tedy mezi jámami proplavat. Více atrakcí najdete ve větší západní jámě.

Maximálně pro jednoho potápěče

Kousek od vstupu je vyvážané lanko, které vás nejdříve přivede ke žlutému kesonu s nápisem „Kladno“, který je ke dnu upevněn třemi řetězy. Keson je hodně malý, ale pokud netrpíte klaustrofobií, můžete si do něj vlézt. Linka pak dál pokračuje k důlnímu vozíku, vedle kterého najdete na velkém kameni i malý pomníček. Pokud budete po lince pokračovat dál, dostanete se k přední kapotě historického auta (nejspíše Tatra 57 Hadimrška). Zde se linka rozděluje, obě linky pak končí při jižní stěně u pozůstatků po těžbě. Kousek odsud najdete i další vrak auta, který je však hodně zdeformovaný a není poznat, o jaké vozidlo se původně jednalo. Ve velké jámě pak najdete ještě rozcestník, který ukazuje k jednotlivým atrakcím, jelikož se však s celým rozcestníkem dá otáčet, tak se jeho šipkami neříďte a společnějte na kompas. V malé jámě pak najdete plexisklovou polokouli, které se přezdívá „ufo“.

V menší jámě bývá většinou také výrazně lepší viditelnost. V obou jámách pak také prakticky na každém kroku narazíte na spoustu pneumatik, od malých osobních až po obrovské nákladní a další drobné pozůstatky po těžbě.

Atrakce pod vodou: Spousta pozůstatků po těžbě (hlavně pneumatiky), zbytky aut, důlní vozík, keson, rozcestník, „ufo“, vana.

Podvodní fauna: Raci, okouni, karasi, hrouzci, tloušti.

Jiné zajímavosti: V lomu se natáčelo i několik filmů, například Limonádový Joe, Malá mořská víla, Akumulátor I., My tři a pes z Pětipes...

Důležité informace: Berte prosím na vědomí, že lom Velká Amerika je stále dobývacím prostorem a běžně je sem vstup zakázán. Individuálním vstupem byste nejen porušovali zákon, ale hlavně byste se vystavovali vysokému riziku úrazu, slézání po lomových stěnách je velmi nebezpečné díky jejich nestabilitě. Pokud se tedy chcete potápět na tomto překrásném lomu, který má jedinečnou a nenapodobitelnou atmosféru, využijte některou z akcí, kdy je lom pro potápěče otevřen.

Nejbližší barokomora: Všeobecná fakultní nemocnice, IV. Interní klinika, U nemocnice 2, Praha 2.

Nejspíše starý hever

Kárka s poukazem na grog od pořadatele

Důlní vozík s vyvážanou linkou